

Arbetsmarknadsdepartementet

Höjd inkomstrelaterad ersättning i arbetslöshetsförsäkringen

Bakgrund

Regeringen har gett uttryck för att den högsta dagpenningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen i arbetslöshetsförsäkringen bör vara 910 kronor under de första 100 dagarna i en ersättningsperiod och 760 kronor därefter. Det innebär att försäkrade som har en månadsinkomst på 25 000 kronor får 80 procent av sin inkomst under ersättningsperiodens första 100 dagar.

Det högsta respektive det lägsta beloppet på dagpenningen som kan lämnas regleras i förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring. För att regeringen ska kunna föreskriva om mer än ett högsta belopp på dagpenningen, dvs. att den högsta dagpenningen ska kunna vara högre under ersättningsperiodens första 100 dagar än under resterande del av perioden, behöver ändringar göras i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

Författningsförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 25 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ska ha följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*25 §¹

Ersättning enligt inkomstbortfallsförsäkringen lämnas med ett belopp per dag som är baserat på tidigare förvärvsinkomster (dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning).

Dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning bestäms utifrån sökandens dagsförtjänst, normalarbetstid och det högsta respektive lägsta belopp som regeringen fastställer, om inte annat följer av denna lag.

Dagpenningen bestäms utifrån sökandens dagsförtjänst och normalarbetstid, om inte annat följer av denna lag.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om dagpenningens högsta respektive lägsta belopp.

Denna lag träder i kraft den 1 maj 2015.

¹ Senaste lydelse 2009:666.

Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Härigenom föreskrivs att 28 kap. 11 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 kap.**11 §**

Till den del den försäkrade är arbetslös lämnas hel sjukpenning med högst 486 kronor om dagen. Detta gäller dock inte sjukpenning som avses i 27 kap. 6 §.

Till den del den försäkrade är arbetslös lämnas hel sjukpenning med högst 543 kronor om dagen. Detta gäller dock inte sjukpenning som avses i 27 kap. 6 §.

1. Denna lag träder i kraft den 1 maj 2015.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för sjukpenning som avser tid före ikraftträdandet.

Regeringens möjlighet att meddela föreskrifter om dagpenningens storlek

Förslag: En bestämmelse införs som anger att regeringen kan meddela föreskrifter om dagpenningens högsta respektive lägsta belopp.

Skälen för förslaget: Enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkringen bestäms dagpenning i form av inkomstrelaterad ersättning utifrån sökandens dagsförtjänst, normalarbetstid och det högsta respektive lägsta belopp som regeringen fastställer, om inte annat följer av denna lag. Regeringen har i förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring meddelat föreskrifter om det högsta respektive lägsta beloppet på dagpenningen.

Arbetslöshetsförsäkringen bör i större utsträckning kompensera för inkomstbortfall i inledningen av arbetslösheten. Enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring kan regeringen endast meddela föreskrifter om ett högsta respektive ett lägsta belopp på dagpenningen. Regeringen bör dock kunna bestämma att det högsta beloppet på dagpenningen ska kunna vara högre t.ex. i inledningen av arbetslösheten än senare under arbetslösheten. För att regeringen ska kunna bestämma mer än ett högsta respektive lägsta belopp på dagpenningen behöver ändringar göras i lagen om arbetslöshetsförsäkring. En bestämmelse bör därför införas i den lagen som anger att regeringen kan meddela föreskrifter om dagpenningens högsta respektive lägsta belopp.

Höjd sjukpenning för försäkrade som är arbetslösa

Förslag: Till den del en försäkrad är arbetslös lämnas hel sjukpenning med högst 543 kronor om dagen.

Skälen för förslaget: Med anledning av att det föreslås att dagpenningen från arbetslöshetsförsäkringen bör höjas bör även det högsta belopp som kan lämnas som sjukpenning till den som är arbetslös höjas.

Dagpenning enligt arbetslöshetsförsäkringen betalas ut för fem dagar per vecka vid hel arbetslöshet, medan sjukpenning enligt socialförsäkringsbalken betalas ut för sju dagar per vecka. Det föreslås att hel sjukpenning till den som är arbetslös ska kunna lämnas med högst 543 kronor per dag, vilket motsvarar en dagpenning från arbetslöshetsförsäkringen om 760 kronor.

Även fortsättningsvis bör bestämmelsen inte gälla sjukpenning i förebyggande syfte m.m. som regleras i 27 kap. 6 § socialförsäkringsbalken.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Förslag: De föreslagna ändringarna ska träda i kraft den 1 maj 2015. Äldre föreskrifter ska dock fortfarande gälla för sjukpenning som avser tid före ikraftträdandet.

Skälen för förslaget: Det är angeläget att de föreslagna ändringarna träder ikraft så snart som möjligt. Tidigast möjliga ikraftträdande bedöms vara den 1 maj 2015. Äldre föreskrifter bör fortfarande gälla för sjukpenning som avser tid före ikraftträdandet. Några övergångsbestämmelser bedöms i övrigt inte nödvändiga.

Konsekvenser

Förslaget till ändring i lagen om arbetslöshetsförsäkring medför i sig inga konsekvenser för statens budget. Höjningen av de belopp som lämnas i form av inkomstrelaterad ersättning kommer att regleras i förordningen om arbetslöshetsförsäkring. De ekonomiska konsekvenserna av denna höjning kommer att beaktas i budgetpropositionen för 2015.

Ersättningsnivåerna ska även fortsättningsvis vara 80 procent under de första 200 ersättningsdagarna, 70 procent från ersättningsdag 201 till 300 och 65 procent därefter.² Det innebär att personer som har en ersättningsgrundande inkomst (dagsförtjänst) som medger att ersättning lämnas med ett förhöjt belopp de första 100 ersättningsdagarna, möter en nedtrappning av ersättningen när han eller hon har förbrukat 100 ersättningsdagar. En person som exempelvis har haft en inkomst om 25 000 kronor per månad (en dagsförtjänst om 1 136 kronor) kan vid arbetslöshet få en dagpenning om 910 kronor de första 100 dagarna av ersättningsperioden och 760 kronor där efter. Även från dag 200 i ersättningsperioden, då dagpenning lämnas med 70 procent av dagsförtjänsten, får en person med en tidigare inkomst om 25 000 kronor per månad en dagpenning om 760 kronor och möter därmed ingen nedtrappning av dagpenningen i detta skede.

En sökande som har tillgodogjort sig ersättningsperiodens 300 ersättningsdagar och som deltar i jobb- och utvecklingsgarantin kan få ersättning i form av aktivitetsstöd. Aktivitetsstöd lämnas då med 65 procent av den dagsförtjänst som låg till grund för arbetslöshetsersättningen. En person som har haft en tidigare inkomst om 25 000 kronor per månad skulle i detta fall få aktivitetsstöd om 739 kronor per dag och därmed möta en nedtrappning efter att ha tillgodogjort sig 300 ersättningsdagar i arbetslöshetsförsäkringen.

² Personer som deltar i jobbgarantin för ungdomar får aktivitetsstöd motsvarande 80 procent av dagsförtjänsten de första 100 dagarna, 70 procent under de därpå följande 100 dagarna och 65 procent därefter. Föräldrar till barn under 18 år har möjlighet till en förlängning av ersättningsperioden om 150 ersättningsdagar och får då 70 procent t.o.m. dag 450 (även om de väljer att delta i jobb- och utvecklingsgarantin).

En höjning av det högsta beloppet som lämnas i form av sjukpenning till personer som har varit arbetslösa innebär att statens utgifter för sjukförsäkringen ökar med 246 miljoner kronor under 2015, 400 miljoner kronor under 2016, 420 miljoner kronor under 2017 och 430 miljoner kronor under 2018.

Författningskommentar

Förslaget till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring

25 §

I paragrafen anges hur den inkomstrelaterade ersättningen ska bestämmas.

I paragrafens *andra stycke* anges numera endast att dagpenningen ska bestämmas utifrån sökandens dagsförtjänst och normalarbetstid, om inte annat följer av denna lag.

Paragrafens *tredje stycke* är nytt och anger att regeringen med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela föreskrifter om dagpenningens högsta respektive lägsta belopp. I detta ligger att regeringen kan bestämma fler än ett högsta respektive lägsta belopp som ska gälla för dagpenningen. Det innebär t.ex. att regeringen kan bestämma att det högsta beloppet ska vara högre under inledningen av ersättningsperioden än för övrig tid.

I övrigt kvarstår paragrafen oförändrad, med endast språkliga och redaktionella ändringar.

Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

28 kap.

11 §

I paragrafen anges det högsta sjukpenningbeloppet som kan lämnas per dag vid hel förmån för en försäkrad som är arbetslös. Beloppet har ändrats med anledning av att den högsta dagpenningen inom arbetslöshetsförsäkringen har höjts.